

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Pret: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR. 40

Vineri,
2
OCTOMBRIE
2020

Au fost acordate premiile
„Pro Cultura Minoritatum”
pe anul 2020

(Pagina 3)

Absolventă în Timișoara și
Arad, își dorește să devină
profesoară în Ungaria

(Pagina 9)

Festivitate de inaugurare
la grădinița românească
din Jula

(Pagina 12)

Calendar ortodox

5 octombrie, luni, Sf. Mc. Haritina și Mamelta
6 octombrie, marți, † Sf. Ap. Toma; Sf. Mc. Ertiida
7 octombrie, miercuri, † Sf. M. Mc. Serghie și Vah; Sf. Mc. Iulian, Chesarie și Polihronie (Post)
8 octombrie, joi, Sf. Cuv. Pelaghia și Taisia
9 octombrie, vineri, † Sf. Ap. Iacob al lui Alfeu; Sf. Cuv. Andronic și Atanasia (Post)
10 octombrie, sâmbătă, Sf. Mc. Evlampie și Evlampia, sora lui; Sf. Cuv. Vasian și Teofil Mărt.
11 octombrie, duminică, Sf. Ap. Filip, unul din cei 7 diac.; Sf. Cuv. Teofan Mărt.; Sf. Mc. Zenaida și Filonila. Duminica a XX-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic; Învierea fiului văduvei din Nain)

Omul săptămânii

Ciprian Porumbescu

Pe 2 octombrie se împlinesc 167 de ani de la nașterea compozitorului Ciprian Porumbescu, născut în 1853, în Sipotele Sucevei în sânul familiei Golembiowski (care ulterior își va schimba numele în Porumbescu), ca fiu al Emiliei și al preotului Iraclie. Ciprian era un copil timid, stângaci, firav și predispus spre boală, însă extrem de inteligent. Anii copilăriei, așa cum consemnează muzicianul însuși, au fost poate anii cei mai frumoși și îndrăgiți

din viața sa. Băiețandru a crescut ascultând muzica dulce săltăreață a folclorului românesc care îl fascina, trezindu-i un interes viu și făcându-i ochii să sclipască de entuziasm. Tatăl, folclorist și un mare iubitor al muzicii psaltice colabora în mod frecvent cu unul dintre poezii remarcabili ai vremii, Vasile Alecsandri. În acest fel i-a cultivat copilului dragostea pentru țară și neamul său. Era poate cel mai român dintre români, veșnic îndrăgostit de țara sa, de români, de Stupca lui scumpă și mai ales de vioara, eterna lui mireasă, iubita cea dintâi. Studiază muzica la Suceava și Cernăuți (Institutul Teologic), urmând ca mai târziu să frecventeze cursurile Conservatorului din Viena (1879–1881), unde printre îndrumătorii săi se află renumiții Anton Bruckner și Franz Krenn. Dornic să acumuleze cât mai multe cunoștințe despre muzică și artă, avid de cultură, Ciprian Porumbescu frecventează faimoasele spectacole, concerte, piese de teatru în Viena secolului XIX. Pianul îl învață alături de Hermann Geifrig, dirijor la Biserica Neagră din Brașov, iar la Viena și Cernăuți, tânărul urmează cursuri de filozofie și dirijează coruri.

Mult prea devreme, la doar 29 de ani, fiind bolnav de tuberculoză, Ciprian Porumbescu se stinge din viață, în casa de la Stupca, sat numit azi Ciprian Porumbescu în onoarea marelui compozitor, sub ochii tatălui său și ai surorii sale, Mărioara, la 6 iunie 1883.

Ciprian Porumbescu este unul dintre cei mai cunoscuți și apreciați compozitori români ai secolului XIX, atât datorită talentului său excepțional, cât și faptului că este creatorul primei operete românești, Crai Nou.

Poza săptămânii

Amintire tricoloră de la o inaugurare româno-maghiară

Pe copertă: Inaugurare și tăierea panglicii

la grădinița românească din Jula / Foto: Eva Șimon

Adunare generală la AȚRU

Miercuri, 30 septembrie, a avut loc o nouă ședință a adunării generale a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. În cadrul ședinței au figurat pe ordinea de zi: un informativ despre cele întâmplate între cele două ședințe, modificarea bugetului AȚRU și a instituțiilor subordonate autoguvernării pe țară, pe anul 2020; au fost prezentate și aprobate rapoartele de activitate ale instituțiilor educaționale ale AȚRU, pe anul 2019/2020, precum și a Centrului de Documentare și Informare al AȚRU pe anul 2019; a fost propus și modificat planul de acțiune rezultat în urma auditului Trezoreriei Maghiare din anul 2019; au fost evaluate cererile de finanțare ale organizațiilor care au cerut sprijin financiar prin concurs. Ultimele două puncte pe ordinea de zi au fost modificarea planului de audit intern al AȚRU pe anul 2020 și adoptarea planului strategic de dezvoltare al AȚRU pe perioada 2019–2024. Cu amănunte despre ședință vom reveni în numărul următor.

A.B

Cine va fi noul ambasador al României în Ungaria

România a intrat în luna septembrie într-un proces de înnoire a garniturii de ambasadori. Nu mai puțin de 26 de șefi ai unor misiuni diplomatice au fost rechemati de președintele Klaus Iohannis pentru că mandatele lor ajunseseră la termen. Urmează acum să fie numiți 31 de noi ambasadori, pentru a ocupa și anumite posturi ce erau deja vacante. Numele lor ar fi fost deja convenite de Ministerul Afacerilor Externe și președintele României. De remarcat că 11 dintre aceștia vor avea pentru prima dată această calitate.

În Ungaria, noul ambasador al României la Budapesta va fi *Gabriel Cătălin Șopandă*. Fost ambasador român în Turcia, acesta a mai ocupat funcții importante în Ambasada României în Israel, precum și în cea din Statele Unite ale Americii. În țară, a fost directorul de cabinet al ministrului de Externe și are un doctorat în economie.

A.B.

Cupa de șah internațională „Alexandru Hoțopan”, la Jula

Asociația de Șah a Românilor din Ungaria organizează pe 17 octombrie, o nouă ediție a competiției internaționale de șah „Alexandru Hoțopan”. La cea de-a 11-a ediție sunt așteptați să se înscrie cât mai mulți iubitori de șah, adulți, juniori, profesioniști și amatori, înscrierile la concurs se pot face până pe 9 octombrie. Cotizația pentru concurs este pentru adulți de 1500 Ft, iar pentru copii 1000 Ft. Înscrierile se pot face electronic la adresa kozma0802@gmail.com, sau personal prin scrisoare la adresa MRSE/AȘARU, 5700 Gyula, strada Dózsa Gy. nr. 8.

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Departamentului pentru Români de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

[www. mprp.gov.ro](http://www.mprp.gov.ro)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Profesoara de muzică Andrea Szenes din Bătănia, distinsă cu „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” 2020

„Ungaria poate fi menținută și poate fi din nou mare nu prin sabie, ci prin cultură”, l-a citat vicepremierul *Semjén Zsolt*, responsabil pentru politicile naționale, problemele cultelor și naționalităților, pe fostul ministru al cultelor Klebelsberg Kuno, la festivitatea din 24 septembrie a.c. de decernare a premiilor „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”, pe anul 2020. „Cultura este zălogul supraviețuirii noastre”, a mai spus *Semjén*. Evenimentul festiv s-a desfășurat pentru prima dată la Oficiul Primului Ministru, fosta mănăstire Karmelita din Budapesta.

Premiul „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” a fost fondat în anul 2005, de către Institutul Cultural Maghiar, iar începând de anul trecut acesta a fost inclus între premiile profesionale ale vicepremierului. Ceea ce nu s-a schimbat, însă, este că acest premiu se acordă unor persoane sau organizații din cadrul naționalităților din Ungaria, care au merite în păstrarea și dezvoltarea moștenirii culturale, lingvistice, iar prin activitatea de nivel înalt în domeniul culturii naționalităților a contribuit la conviețuirea și îmbogățirea popoarelor din Bazinul Carpatic.

Secretarul de stat pentru naționalități, *Soltész Miklós*, a spus că „o Ungarie și o Europă puternică se poate baza numai pe naționalități și națiuni”. Tocmai din acest motiv, Guvernul Ungariei insistă ca naționalitățile să fie susținute și la nivel european, printr-un sistem de finanțare aparte, prin recunoștințe și prin discriminare pozitivă. După discursurile oficiale au fost înmânate premiile pentru distincții din rândurile celor 13 naționalități.

Din partea comunității românești din Ungaria, premiul „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” pe anul 2020 a fost acordat profesoarei de muzică *Andrea Szenes* de la Școala Generală „Lucian Magdu” din Bătănia, artist instrumentist la vioară „pentru activitatea merituosă depusă în vederea popularizării și transmiterii tezaurului folcloric muzical român și maghiar”.

E.Ș.

Lista premiaților români cu distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” (2005–2020)

Inițial, doar 10 premii se acordau pe an, astfel au fost ani când din comunitatea românească nu a primit nimeni această distincție:

- 2005 – Gheorghe și Ana Buha, dansatori populari din Chitighaz
- 2006 – (fără premiu)
- 2007 – Ioan Ruja (Mitica), profesor și instructor de dansuri populare din Julia
- 2008 – Maria Sarca Zombai, profesoară de istorie și autoare de cărți despre românii din Chitighaz
- 2009 – Dr. Maria Berényi, cercetătoare din Budapesta
- 2010 – Eva Iova-Șimon, jurnalist și activist cultural la Julia
- 2011 – Corul „Pro Musica” din Julia
- 2012 – Emilia Martin, etnograf din Julia
- 2013 – Dumitru Rus, pastor baptist, Julia
- 2014 – Petru Sabău, dansator popular din Aletea
- 2015 – (fără premiu)
- 2016 – (în acest an nu s-a distribuit premiul)
- 2017 – Ioan Nedró, dansator popular și instructor de dansuri populare la Julia
- 2018 – Ștefan Oroian, artist plastic din Julia
- 2019 – Adela Kiss, artist plastic din Budapesta
- 2020 – Andrea Szenes, profesoară de muzică la Bătănia

În Budapesta se caută bibliotecar român

Biblioteca Națională de Limbi Străine din Budapesta a lansat un concurs pentru ocuparea postului (cu jumătate de normă, 4 ore) de bibliotecar și organizator de colecții românești. Locul activității este: 1056, Budapesta, str. Molnár nr. 11.

Condiții de participare: diplomă universitară de filologie română sau de profesor de română sau de bibliotecar; cunoașterea la nivel înalt a limbii române; experiență de minimum 3–5 ani; cunoaștere de folosire a programelor Office și internet. Printre avantaje se află: diplomă de bibliotecar și apartenența la comunitatea de naționalitate română din Ungaria.

Termenul de înaintare a dosarului este: **15 octombrie 2020**, prin email: oik.igazgatosag@gmail.com sau prin poștă la adresa: Országos Idegennyelvű Könyvtár – 1462 Budapest, Pf. 469. Alte detalii se pot afla de la șefa departamentului de naționalitate, Pancsosz Alexandra, la numărul de telefon: +36 (1) 318-3688 (interior 412).

E.Ș.

Spurgeon, despre unitate și controverse

Charles Spurgeon și-a exprimat dorința după o unitate adevărată cu toți creștinii evanghelici în marea controversă a reînnoirii prin botez și a revenit cu putere asupra ei în anii săi sfâșietori din urmă. Forțat de controversa Down-Grade într-o „izolare a independenței”, spiritul său tânjea după altceva: „Oh, de-ar veni acea zi când, într-o părtășie mai mare decât poate să ofere orice cult, toți cei care sunt una în Hristos vor putea să se unească într-o unitate deplină!”

Unul dintre argumentele obișnuite este că accentul pus de puritani pe supunerea totală față de Cuvântul lui Dumnezeu și atitudinea puritană de responsabilitate de a „asculta chiar fiecare iotă și cuvânt, indiferent de urmărire”, are o tendință distrugătoare și dezbinătoare. Pentru Spurgeon, adevărul problemei a fost cu totul altul. Lipsa de unitate, a argumentat el, nu este cauzată de un atașament prea mare față de Scriptură, ci de acceptarea și tolerarea credințelor și practicilor care sunt roadele înțelepciunii omenești, în exclusivitate: „Voia Domnului este în Scripturi: și dacă le-am cerceta tot mai mult și am fi hotărâți că vrem să urmărim toți voia Domnului nostru, fără să ținem seama de orice ar face biserica, sau lumea, sau guvernul, sau oricine altcineva, ar trebui să ajungem la o unitate mai strânsă. Suntem dezbițați pentru că nu studiem voia Domnului așa cum ar trebui”.

Aceasta nu înseamnă să negăm faptul că oamenii, chiar în cele mai bune momente ale lor, sunt la cheremul prejudecăților și al posibilității de a greși în interpretarea Cuvântului. Dar, deși slăbiciunea omenească face ca ascultarea noastră față de Biblie să fie nedesăvârșită, în niciun caz nu scuză necesitatea unei astfel de dedicări totale, după cum nici relatarea infirmității omenești, așa cum apare în istoria bisericii, nu neagă marele adevăr că unitatea și prosperitatea spirituală nu pot fi obținute pe nicio altă cale, decât pe cea a supunerii față de Cuvântul lui Dumnezeu. „Orânduiri Domnului sunt fără prihană... pentru cine le păzește, răsplata este mare” (Psalmul 19:8-11).

Evlavia și devotamentul față de Hristos nu sunt o alternativă prefe-

tabilă controversei, ci mai degrabă că ar trebui să ducă la controversă, atunci când împrejurările o cer. El a fost atent să mențină această ordine. Pastorul care face din controversă punctul său de plecare va avea în curând o lucrare distrugătoare și spiritualitatea va dispărea. Dar controversa în care te angajezi din dragoste pentru Dumnezeu și reverență față de Numele Său aduce spiritului omului pace și bucurie chiar și când se luptă în bătălia cea mai grea. Pietatea pe care a admirat-o Spurgeon nu a fost cea a unui pacifism îngust, ci spiritul unor oameni ca William Tyndale și Samuel Rutherford care, în timp ce se luptau pentru Hristos, se puteau înălța spre ceruri, punându-și în pericol „viețile pentru moartea în primele rânduri ale câmpului de bătălie”. În toiul controverselor, Spurgeon a ținut câteva dintre cele mai inspirate predici ale sale. O astfel de predică, rostită în timpul controversei Down-Grade și intitulată „Ceva făcut pentru Isus”, relevă izvorul motivelor lui Spurgeon și este un rezumat potrivit pentru a consemna încununarea eforturilor sale:

„Ne iubim frații de dragul lui Isus, dar El este Stăpânul peste zece mii și Cel prea iubit. N-am putea trăi fără El. Este o fericire pentru noi să ne bucurăm de compania Lui; și dacă El își ascunde fața de la noi intrăm în noaptea cea mai neagră a necazurilor noastre... Oh, puterea să trăiesc, să mor, să lucrez, să sufăr pentru El și numai pentru El!... Dacă o faptă făcută pentru Hristos te-ar face să fii batjocorit și ar amenința să-ți ia utilitatea, fă-o oricum. Eu consider că propria mea persoană, popularitatea și utilitatea sunt ca praful cel mai neînsemnat în comparație cu fidelitatea față de Domnul Isus. Logica diavolului este cea care spune: «Vezi, nu pot să mă ridic și să afirm adevărul, pentru că am o sferă de utilitate pe care o dețin făcând compromisuri temporare cu ceea ce mă tem că ar putea fi minciună». O, domnilor, ce vom face cu consecințele? Lăsați cerurile să se prăbușească, dar lăsați-l pe omul cel bun să se supună Stăpânului său și să fie loial adevărului Său. O, omule al lui Dumnezeu, fii drept și nu te teme! Consecințele sunt în mâna lui Dumnezeu și nu în mâna ta. Dacă ai făcut o faptă bună pentru Hristos, chiar dacă sârmanilor tăi ochi încețoșați li se pare că a rezultat un mare rău de pe urma ei, totuși dacă ai făcut-o, Hristos a acceptat-o și o va ține la socoteală și, în conștiința ta, îți va zâmbi aprobator.”

(Fragment din volumul *Spurgeon cel uitat*, Iain Murray, Editura Multimedia, Arad, 1995)

Cununie la Biserica Baptistă din Micherechi

Ziua de 20 septembrie a fost o zi mult așteptată de tinerii *Andrea Crețu* și *Beniamin Teofil Borszédi*, membri ai Adunării Baptiste din Micherechi, care din cauza epidemiei de coronavirus au fost nevoiți să-și amâne cununia în cursul verii. Motivul a fost că mireasa este din Salonta (România) și mirele din Micherechi (Ungaria), iar tinerii și-au dorit ca familiile, rudele și prietenii lor să poată să treacă granița fără probleme, pentru a se bucura împreună de acest moment însemnat în viața unei tinere familii.

Atât cununia civilă cât și cea religioasă au fost oficiate la Biserica

Baptistă din sat. Ceremonia cununii civile a fost condusă de primărița satului, *Margareta Tat*, în curtea adunării baptiste. La cununia religioasă au participat mai mulți pastori invitați: pastorul *Marius Cruceru*, profesor la Universitatea Emanuel din Oradea, pastorul *Imre Hubert* de la Pecica, *Florin Cociubei*, pastorul Bisericii Baptiste Betel din Salonta, *Mihai Cociubei*, pastorul Bisericii Baptiste din Ianoșda. Cununia în sine a fost oficiată de pastorul-gază *Petrică Crețu*, care este și tatăl miresei. La eveniment au cântat copii, tinerii și fanfara bisericii.

E.Ș.

Răspunsurile corecte din septembrie la concursul: Să cunoaștem mai bine orașul Jula!

Din păcate, în această lună septembrie nu avem câștigător la premiul mare al concursului lansat de Autoguvernarea Românească din Jula și săptămânalul „Foaia românească” despre orașul Jula. Toți cei care au răspuns corect la câte o întrebare vor primi un cadou simbolic din partea redacției noastre (un carnet de notițe și un pix reclamă). Îl felicităm și pe această cale!

Răspunsurile corecte la cele patru întrebări din luna septembrie au fost următoarele:

1. Revoluționarul Gheorghe Pomuț s-a născut la Jula, pe 31 mai 1818, în familia unui fierar român. Enumerați minimum trei merite ale acestuia pentru care a devenit recunoscut și apreciat și în Statele Unite ale Americii!

- ◆ După ce a emigrat în Statele Unite ale Americii, s-a stabilit în statul Iowa unde a fost printre fondatorii coloniei „New Buda”, la sud de Burlington.
- ◆ S-a remarcat în Războiul de Secesiune din America, unde s-a înrolat ca voluntar, iar în 1865, ca o recunoaștere a meritelor sale militare, i s-a conferit gradul de general de brigadă.
- ◆ În 1866, SUA îl numește consul în Rusia, la Sankt Petersburg, iar din 1874 a îndeplinit misiunea de consul general, rol pe care l-a avut până în 1878.
- ◆ De numele lui Pomuț este legat procesul de cumpărare a Alascăi de către SUA de la Rusia Țaristă pentru o sumă modestă de 7,2 milioane de dolari.

2. Într-un loc central din cimitirul ortodox din Orașul Mare Românesc din Jula se înalță un monument impozant al unui binefăcător al învățământului românesc, despre care „Gazeta Poporului” din Timișoara, în 1887 scria: „Numele lui cu litere de aur se va introduce în cartea binefăcătorilor neamului românesc, în care strălucesc nume ca a lui Emanuil Gojdu, Elena Ghiba Birta”. Cum se numește acest binefăcător? În ce a constat binefacerile lui? Din ce s-a îmbogățit?

- ◆ Acest binefăcător al românilor se numește Teodor Papp, născut la Jula, în 24 februarie 1822.
- ◆ A ajutat cultura românească cu donații și a acordat burse pentru tinerii talentați, a ajutat bisericile ortodoxe și școlile confesionale românești.
- ◆ A devenit om înstărit prin afaceri comerciale în zona Lugoșului, având și multe imobile, care i-au sporit considerabil averea.

3. Colecția de obiecte bisericești a început să ia ființă în anul 1989, când toate obiectele bisericești de valoare de la parohiile ortodoxe românești au început să fie adunate la Vicariatul Ortodox Român de la Jula, din vremea aceea, devenit mai târziu Episcopie. În ce an a fost deschis acest muzeu de obiecte vechi bisericești al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și la ce adresă se găsește muzeul din orașul Jula?

- ◆ Muzeul ortodox din Jula a fost deschis publicului în ziua de 13 noiembrie 2014. Acesta se află într-o clădire de pe strada Kuruc, la numărul 11.

4. România are în orașul Jula o misiune diplomatică. Consulatul General al României funcționează într-un sediu aflat pe str. Munkácsy, la nr. 12A și are în vedere asigurarea asistenței consulare a cetățenilor români rezidenți în Ungaria și a cetățenilor români care tranzitează teritoriul Ungariei, dar se preocupă și de menținerea și dezvoltarea legăturilor între comunitatea românească din Ungaria și statul român. În ce an s-a deschis la Jula această reprezentanță diplomatică?

- ◆ Consulatul General al României la Jula a fost deschis oficial de către ministrii de externe Mihai Răzvan Ungureanu, din partea României, și doamna Göncz Kinga, din partea Ungariei, în ziua de 17 noiembrie 2006.

E.Ș.

Octombrie /1

Autoguvernarea Românească din Jula și săptămânalul „Foaia românească” publică concursul

Să cunoaștem mai bine orașul Jula!

Concurs cu premii pentru toți cititorii Foii românești

Întrebarea săptămânii:

Câștigătorul premiului principal al unei runde de întrebări va fi acel cititor care trimite patru răspunsuri corecte și complete. În cazul în care vor fi mai mulți expeditori de răspunsuri corecte, câștigătorul va fi tras la sorți.

Unul dintre cei mai mari scriitori români, Liviu Rebreanu, are un bust în orașul Jula, în parcul de lângă Catedrala Ortodoxă „Sf. Nicolae”. Ce legături a avut Liviu Rebreanu cu Jula?

Orașul Jula este un renumit centru turistic și balnear. Este și un oraș cu un trecut deosebit de interesant, presărat cu multe obiective istorice, armonios integrate în peisajul modern. Din punctul de vedere al comunității românești, Jula este considerată o adevărată capitală culturală, școlară și administrativă românească, deoarece aici se află majoritatea instituțiilor importante pentru românii din Ungaria.

Vă invităm să cunoașteți orașul pas cu pas, răspunzând la o întrebare pe săptămână.

În fiecare număr, vom publica o întrebare legată de orașul Jula, la care așteptăm răspunsurile pe email (foaia@foaia.hu) sau pe messenger (<https://www.facebook.com/foaiaromaneasca>). Răspunsurile corecte pot fi trimise până în ziua de marți 6 octombrie (ora 24.00).

O lecție despre efort și rezultate: Florile de pe partea cealaltă a zidului

O tânără fată moștenise de la bunica ei o grădină mare și frumoasă. Fetei îi plăcea mult să grădinărească și era foarte mândră de toate plantele pe care reușise să le cultive și să le îngrijească. Într-o zi, tânăra a văzut într-o revistă o plantă foarte frumoasă și s-a gândit că ar fi potrivită și pentru grădina ei. Așa că a comandat imediat planta și după ce a primit-o, a plantat-o la baza zidului de piatră din spatele curții. La fel ca și de celelalte plante, fata s-a îngrijit mult de cel mai nou exemplar din grădina ei, așa că aceasta a crescut rapid și a făcut frunze verzi și frumoase.

Au trecut lunile, dar planta nu a făcut nicio floare. Indignată de plantă pe care și-o dorise atât, tocmai datorită frumuseții florilor sale, tânăra s-a gândit chiar să o taie. Dar într-o zi, vecina de lângă casă ei a zărit-o pe fată în grădină și i-a spus:

„Draga mea, îți mulțumesc din suflet pentru aceste flori superbe. Nici nu îți poți imagina cât de mult mă bucur să privesc aceste flori pe care le face planta din grădina ta.”

Auzind acest lucru, fata s-a dus imediat pe partea cealaltă a zidului, în curtea vecinei sale, unde avea să găsească cele mai frumoase flori pe care le văzuse vreodată. Toată grija pe care a avut-o pentru planta sa a dat roade. Planta să își făcuse loc printre crăpăturile zidului și reușea să facă acele flori superbe. Nu înflorise în grădina ei, însă înflorise în toată splendoarea pe partea cealaltă a zidului.

Morala: Doar pentru că nu poți vedea rezultatele uimitoare ale efortului tău, acest lucru nu înseamnă că nu dă roade.

Vrei să faci parte din tabăra isteților? Răspunde corect la întrebări!

- 1 Care dintre literele alfabetului nostru rămân aceleași dacă sunt răsturnate, iar dacă sunt tăiate la mijloc, vertical sau orizontal, dau jumătăți simetrice?
- 2 Un copil mergea acasă cu un coș în care se aflau: doi cocoși, un pisoi și o rată șchioapă. Câte picioare mergeau spre casă?
- 3 Găsești trei numere consecutive a căror sumă să fie 366.
- 4 De câte ori se repetă cifra 1 în toate numerele de la 1 la 100?
- 5 Compuneți câte un cuvânt românesc, adăugând câte o consoană înaintea următoarelor trei cuvinte: -amă, -apă, -avă.
- 6 Ce poartă un soldat având totuși mâinile libere?
- 7 Un băiat este întrebat:
– Câți frați și câte surori ai?
Acesta răspunde:
– Am tot atâția frați câte surori am.
Este întrebată apoi sora băiatului:
– Câți frați ai?
Ea răspunde.

Integramă pentru copii

					Casă mare Ape foarte întinse Radu Adam
				Oana Coman	
Un Moș cu daruri Doică					
					Nu-i frumos deloc
Cul bont Nu-i bună 				Armă de artilerie 	
			Jucat pe scenă de actor	A doua notă muzicală	
	Alimentație 				
				Tania Filip 	
 Semnul înmulțirii		Ușor Pulul caprei			
			Monedă europeană Îna Aldea		
Idoli Părțile subterane ale plantelor				Văzduh	

– Am de două ori mai puține surori decât frați.
Răspundeți: câți frați și câte surori sunt?

Răspunsuri: 1. H, I, O, S, X; 2. Două; cele ale copilului; 3. Întotdeauna suma a trei; numere consecutive este între-
ritul numărului din mijloc. În cazul acesta numere sunt:
121+122+123 = 366; 4. De 20 de ori; 5. ramă, sapă, tavă; 6.
Uniformă; 7. 4 frați și 3 surori.

Viitorii dascăli ai naționalităților din Ungaria sunt sprijiniți anul acesta cu 4,2 miliarde de forinți

Tinerii studenți de la facultățile pedagogice din Ungaria pot beneficia de burse de studiu, oferite din partea Statului Ungar, pentru specializarea de pedagogi în limba română. Bursele înființate în anul 2018 la cererea Autogovernării pe Țară a Nemților, au scopul de a motiva tinerii să se specializeze în limba lor maternă. Aproximativ 4,2 miliarde de forinți din bugetul de stat al Ungariei din anul acesta și din anul viitor pot fi folosiți pentru a sprijini și a ajuta la formarea cadrelor didactice ale naționalităților, a declarat luni, 21 septembrie, *Soltész Miklós*, secretarul de stat responsabil pentru relația cu cultele, minoritățile și societatea civilă, din cadrul Cămarilor Prim-Ministrului, la Budapesta. Secretarul de stat a subliniat, de asemenea, că sprijinul bugetar oferit naționalităților din Ungaria a crescut, în ultimul deceniu, de cinci ori.

Formarea profesională este deservită de programul de burse, pentru care, în acest an școlar, sunt disponibile aproximativ 720 de milioane de lei, acest lucru înseamnă că, pe lângă cei 370 de studenți subvenționați până în prezent, vor putea încheia un acord de subvenționare cu alți încă 500 de studenți. Condiția este ca studenții să lucreze ca educatori în grădinițe, învățători sau profesori, minimum atâția ani cât este perioada bursei.

Bursa se acordă timp de 10 luni, pe durata unui an universitar, valoarea acesteia fiind de 60.000 lei pe lună pentru studenții

la zi, iar de 40.000 forinți pe lună pentru studenții care sunt înscriși la fără frecvență. Sumele precizate mai sus sunt valabile pentru bursieri în primul semestru, după care aceasta se schimbă în semestrul doi, în funcție de rezultatele obținute de către studenți, sumă care poate crește la 75.000 de forinți în cazul unei medii de peste 4,5 la învățătură.

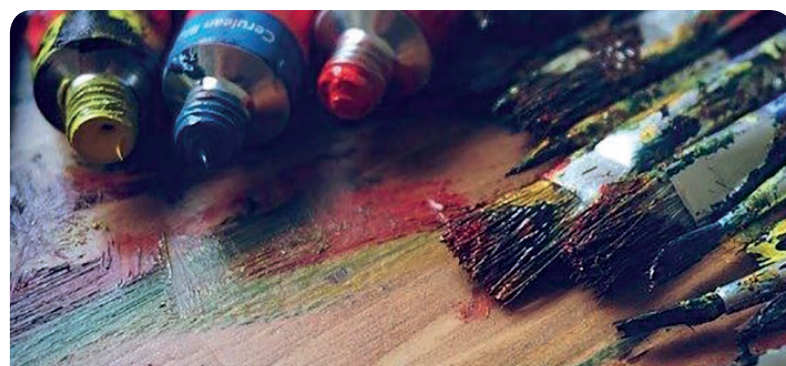
Drumul de a aplica pentru această bursă o au studenții de naționalitate înscrși la facultăți pedagogice, specializarea educatori, învățători și profesori de naționalitate, care dovedesc că au promovat cursurile semestrului I. Bursa odată obținută este valabilă atâta timp cât studentul frecventează cursurile facultății și îndeplinește condițiile metodologice la care s-a angajat.

Pentru românii din Ungaria, pot beneficia de bursele de studiu studenții de naționalitate română, la programul de studiu – educa-
tori anul I, II, III, studii la zi sau fără frecvență, respectiv învățători
și profesori anul I–VI, studii la zi sau fără frecvență. Cererea pentru
bursa de studiu se poate face începând cu data de 22 septembrie și
până în data de 10 octombrie, ora 23:59. Înscrierea se face online pe
platforma: <https://nop.ldu.hu>. Pentru mai multe informații accesați
site-ul: www.udpi.hu sau vă puteți interesa la Autoguvernarea pe Țară
(www.atruroman.hu), Jula, str. Eminescu nr. 1, telefon: 06-66/463-951.

A.B.

Citate despre artă, cultură și frumusețe din Pablo Picasso

Pablo Picasso este unul dintre cei mai mari pictori ai tuturor timpurilor. Pablo Ruizy Picasso s-a născut la Malaga, în Spania, și este considerat cea mai strălucită personalitate artistică a secolului al XX-lea, unul dintre marii măști ai penelului. Cei peste 80 de ani în care și-a demonstrat talentul atât în pictură, dar și în sculptură, poezie, desen, grafică, ceramică reflectă talentul fac ca Picasso să rămână viu prin întreaga sa opera, până în zilele noastre.

Iată o colecție impresionantă de citate despre artă, cultură și frumusețe care îi aparțin lui Pablo Picasso:

- „Învață regulile ca un profesionist, că se le poți încălca ca un artist.”
- „Fiecare copil este un artist. Problema este să rămâi un artist când crești.”
- „Arta purifică sufletul de praful vieții de fiecare zi.”
Orice îți poți imagina este real.”
- „Arta e o minunată minciună care ne face să ne dăm seama de adevăr.”
- „Dumnezeu este cu adevărat doar un alt artist. A inventat girafa, elefantul și pisica. El nu are cu adevărat stil, nu face decât să continue să încerce mereu alte și alte lucruri.”

- „Artistul este un receptacul al emoțiilor care vin de peste tot: din cer, dinpre pământ, dintr-o bucățiță de hârtie, de la o formă trecătoare, de la o pânză de păianjen.”
- „Dacă știam ce este arta, aș fi păstrat pentru mine.”
- „Am fost surprins de folosirea abuzivă a cuvântului evoluție. Eu nu evoluez, eu sunt. Nu există, în artă, nici trecut, nici viitor. Artă care nu este în prezent, nu va fi nici în viitor.”
- „Lasă pe mâine ceea ce nu vrei să faci niciodată.”
- „Pentru a picta trebuie să-ți închizi ochii și să începi să cânti.”
- „Încerc mereu să fac ceea ce nu știu să fac, pentru a învăța cum să fac.”

Plante de leac din luna octombrie – gălbenele

Gălbenelele sau filimica, pe numele științific *calendula officinalis*, decorative și folosite sunt încă prezente în grădini. Varianta din limba română, *filimică* sau *filimici*, se pare că are o origine necunoscută. Ar putea fi o deformare de la *firimică*, diminutiv de la fărâma. Asociat cu mărimea petalelor acestei flori în stare uscată denumirea capătă înțeles.

În limba maghiară forma petalei asemănătoare unei unghii a dus la *körömvirág*. Englezii o numesc *marigold*, aurul Mariei, și ar avea legătură cu Fecioara Maria. Stareța Hildegard von Bingen (1098–1179) în lucrarea *Liber simplicis medicinae* descrie pentru prima dată utilizarea unor plante ca gălbenelele, arnica și ciulinii de lapte (armurariul). Deoarece ea folosea termenii în limba germană, au existat confuzii în acest sens. Termenul *kalendula* apare într-un catalog la Vitus Auslasser, un călugăr benedictin, care în 1479 a finalizat un ierbar cu 198 de reprezentări ale plantelor cu nume din latina medie și germană ce sunt semnificative pentru cercetare și în zilele noastre. Genul *Calendula* a fost publicat pentru prima dată de Carl Linné (1707–1778) în *Species Plantarum* (1753).

Etimologia provine din latină, *calendae*, prima zi a lunii, probabil cu o semnificație analogă calendarului, almanahului, indicator meteorologic: capetele de flori se deschid și se închid în legătură cu apariția soarelui. Pentru agricultori sunt un adevărat barometru. Dacă sunt deschise la primele ore după răsărit înseamnă că va fi o zi însorită. Dacă florile rămân închise se pot aștepta ploii. În tradiția germană, gălbenelele erau folosite de către tinerele fete pentru a afla în vis care este alesul lor. Unul dintre ingredientele principale ale filimicii, din punct de vedere farmaceutic, este quercitina, un antioxidant important care contribuie la activarea receptorilor de estrogen. Este o plantă cultivată în întreaga Europă, dar o putem găsi și în flora spontană. În industria alimentară este utilizată drept colorant pentru brânză și unt, iar în trecut era cunoscută drept „falsul șofran”.

În medicina populară, filimica este considerată diaforetică (provoacă transpirația), diuretică (activează secreția urinară), antispastică, antihelmintică (combate viermii intestinali), emenagogă (stimulează fluxul sanguin în regiunea pelviană și a uterului) și a fost utilizată și împotriva bolilor hepatice. De beneficiile acestei plante ne putem bucura folosind-o sub formă de infuzie, băi de șezut, tinctură, alifie sau suc proaspăt extras cu ajutorul unui storcător electric.

Ceaiul de gălbenele se poate consuma simplu sau în amestec cu alte plante. Pentru o detoxifiere a organismului și cu scop terapeutic

în multe afecțiuni, Maria Treben recomandă amestecul următoarelor plante: gălbenele, coada șoricelului și urzică în proporție de 3-1-1. Luăm un borcan mai mare cu filet și amestecăm în el 300 gr. de gălbenele, 100 gr. de coada șoricelului și 100 gr. de urzică. Se face infuzie dintr-o linguriță de amestec la 250 ml de apă.

Crema de gălbenele poate fi ușor preparată și este de mare ajutor dacă o avem în farmacia familiei. Dintre numeroasele rețete am ales-o pe cea recomandată de fitoterapeuta Elena Badea. Se încălzesc bine 100 gr. de untură de porc peste care se adaugă 25 gr. de flori proaspete de gălbenele, iar apoi se lasă să se prăjească compoziția la foc mic. Se amestecă încet, timp de 12 minute. Se ia vasul de pe foc și se lasă să stea așa până a doua zi când se încălzește din nou. Se strecoară printr-un tifon în recipientul în care dorim să o păstrăm. Alifia de gălbenele se aplică în straturi subțiri pe zonele corpului cu probleme la nivelul pielii.

Daniela Guleș

- ◆ <https://educalingo.com/pt/dic-ro/filimica>
- ◆ <https://de.wikipedia.org/wiki/Ringelblume>
- ◆ <https://www.remediu.ro/galbenelele-proprietati-19970a.html>
- ◆ <https://medcraveonline.com/PPIJ/therapeutic-potential-of-calendula-officinalis.html>
- ◆ https://adevarul.ro/locale/pitesti/cum-prepara-acasa-unguentul-alifia-galbenele-lista-multiplelor-calitati-terapeutice-plantei-1_5afe9967df52022f751e8boc/index.html
- ◆ https://commons.wikimedia.org/wiki/File:282_Auslasser_Calendula_officinalis.jpg
- ◆ <https://fr.wikipedia.org/wiki/Calendula>

Întâlnire culturală a românilor din Bichișciaba

Echipa Păstrătorilor de Tradiții din Aletea a fost invitată Autogovernării de Naționalitate Română din Bichișcsaba, la întâlnirea culturală prietenească care a avut loc vineri, 18 septembrie, la restaurantul Csabapark. Pe lângă dansuri, cântece, mâncare bună și atmosfera degajată, serata a oferit prilejul de a înmâna și un premiu. Președintele autogovernării din Bichișciaba, *Tiberiu Juhász* a înmănat etnografei *Elena Csobai* distincția „Pentru românii din Bichișciaba”, premiu oferit în luna decembrie a anului trecut, de ziua Naționalităților din Bichișcsaba, însă atunci premiata nu a putut să preia distincția. La eveniment au fost invitați și români din Julia și Șercad. Tonul întâlnirii a fost dat de un spectacol folcloric oferit de dansatorii aleteni, în frunte cu *Gheorghe Bagy*.

La întâlnire a fost prezent și *Traian Kreszta*, reprezentantul comunității române în Parlamentul de la Budapesta, *Gheorghe Cozma*, președintele AȚRU, *Elvira Ardelean* și *Bertord Netea*, vicepreședinții AȚRU.

Adam Bauer

Absolventă a universităților din Timișoara și Arad, își dorește să devină profesoară în Ungaria

Laura Csumpilla este o tânără ambițioasă din comunitatea românească din Ungaria, care în ciuda faptului că părinții nu au vorbit cu ea acasă românește, a reușit să învețe limba română, studiind în România. Pentru a-și atinge acest scop, s-a folosit de o bursă de studiu, oferită de Statul Român, pentru etnicii români din jurul graniței. Rolul acestor burse este, de altfel, să-i ajute pe acești tineri să nu se piardă.

Laura a făcut universitatea la Timișoara, a învățat într-un an limba română excelent, după licență a făcut masteratul tot în România, iar acum lucrează în Arad, învață în continuare pentru modulul pedagogic, deoarece dorește să devină profesoară. De ce a ales să studieze în România și despre cum a ajutat-o această oportunitate ne povestește în rândurile de mai jos.

– Am terminat Liceul Evanghelic din Bichișciaba, unde am făcut un an pregătitor la limba engleză, pentru că am vrut să învăț engleza la un nivel mai înalt, iar părinții m-au susținut. Anul pregătitor a fost destul de ușor și plăcut, pentru că doar engleză am învățat nu am avut și alte materii, însă anii de liceu nu pot să spun că au fost ușori. Ceea ce am realizat că am ales liceul din Bichișciaba a fost faptul că am făcut bacalaureat la nivel superior din limba engleză, italiană, și atestat de limba engleză, dar cu toate acestea nu am putut să mă înscriu în Ungaria la facultatea la care mi-am dorit, pentru că mi-a lipsit un minim de puncte. La altă facultate nu am vrut să merg în Ungaria, de aceea am ales să merg la Universitatea de Vest din Timișoara, ceea ce nu regret, sunt foarte mândră pentru această alegere a mea. Fiind etnic român din Ungaria am primit din partea Statului Român o bursă de studiu, dar pentru că nu am știut românește am făcut prima dată un an pregătitor de limba română, la Universitatea de Vest Timișoara.

– Cum a fost să începi un an pregătitor în România, unde nu cunoșteai deloc limba română și poate doar puțin din cultura acestei țări?

– La început a fost foarte greu, nici la magazin nu am avut curaj să merg singură, pentru că nu mă descurcam deloc. Cunoșteam câteva cuvinte, dar foarte puține. De exemplu, în primele zile a trebuit să merg la magazin după pâine și știam doar atât să zic „O pâine, vă rog! Mulțumesc!”, așa că am intrat într-un magazin, am cerut o pâine, iar vânzătoarea m-a întrebat dacă doresc pâinea feliată sau întreagă, și mi-a mai zis dacă vreau și o plăsuță, eu însă nu am înțeles nimic, am ieșit din magazin plângând, fără pâine, fără plăsuță și fără să salut. Am mai avut, de exemplu, la început o mare frică de secretara de la universitate. Așa că de fiecare dată când mergeam la secretariat mergeam pregătită cu textul, iar dacă mă încurcam continuam în engleză, dar nu pot să zic că le-a plăcut dacă nu știam să mă descurc în limba română. După trei luni de zile de cursuri la anul pregătitor de limba română am început să înțeleg aproape tot, am și putut după primul semestru să comunic puțin, dar și să construiesc câteva propoziții mai complexe în limba română. La terminarea anului pregătitor am avut examen de limba română, istorie, cultură, literatură și gramatica limbii române și am terminat anul cu nota 10. Acest an pregătitor m-a avantajat și la limba engleză și italiană, limbi în care am comunicat cu colegii până nu am știut vorbi românește.

Laura Csumpilla

– După un an pregătitor de limba română te-ai simțit pregătită să începi universitatea în România?

– Da, așa am simțit că sunt pregătită. Sigur că la început am avut puțină teamă, nu am crezut că într-un an o să reușesc să învăț limba română la un nivel atât de avansat, ca să încep universitatea. Dar, într-adevăr, am învățat foarte mult și individual, deoarece fără ambiție nu poți să înveți o limbă străină și, nu în ultimul rând, am avut profesori extraordinari de buni la Timișoara.

– Care a fost specializarea aleasă?

– Mi-am luat licența din limbi și literaturi, engleză și italiană, dar și literatură comparată în limba română. Am terminat în anul 2018 și am petrecut trei ani foarte frumoși la această universitate.

– Ce a însemnat pentru tine cei patru ani petrecuți la Timișoara? Cum te-ai simțit în frumosul oraș studentesc?

– Timișoara este un oraș universitar modern, deosebit de frumos, plin de posibilități, plin de studenți, de tineri. Îmi place orașul foarte mult. M-am simțit foarte bine în Timișoara, dar cred că pentru orice tânăr, orașul studenției sale este deosebit. Am avut prietene la facultate, cu care ne-am ajutat reciproc, de exemplu de multe ori ne-am întâlnit la bibliotecă după cursuri și am scris împreună lucrarea de licență. Absolut deloc nu regret că am învățat la Universitatea de Vest Timișoara, pentru că au fost pentru mine niște ani frumoși și utili.

– Prin terminarea acestei universități ai realizat ceea ce ți-ai propus, ceea ce ai dorit?

– Parțial da, pentru că, imediat după licență, am primit bursă în Arad, la Universitatea Aurel Vlaicu, unde m-am înscris la masterat, am învățat filologie română și engleză, și pe lângă masterat am reușit și să muncesc, să mă întrețin. Am absolvit anul acesta, 2020, cu nota aproape maximă, 9,50, iar atunci o să fie visul meu împlinit când voi termina și modulul pedagogic pe care îl încep în luna octombrie, tot aici în Arad.

– Care sunt planurile tale pentru viitor, după ce vei termina modulul pedagogic, după ce-ți vei termina studiile?

– Sper să reușesc să lucrez în continuare pe lângă modulul pedagogic, iar dacă o să primesc un post de profesor m-aș bucura foarte mult. Dacă aș găsi un post de profesor în Ungaria, atunci mă gândesc să mă întorc acasă. Deocamdată sunt încă în Arad, învăț și lucrez aici.

– Este un avantaj pentru tinerii etnici români din Ungaria să opteze pentru aceste burse de studiu de care te-ai folosit și tu? Ce le transmiți tinerilor care doresc pe viitor să învețe în România?

– Da, le recomand să vină să învețe în România cu bursă, dar așa cum am spus și anterior, trebuie să fie curajoși, ambițioși și trebuie să învețe, deoarece nu este deloc ușor. Nimeni nu te trece la examen dacă nu știi și nici nu ești avantajat că ești venit din altă țară. Nimeni nu ține cont de asta, că ești venit din altă țară și nu știi limba română la fel de bine ca alții.

– Te avantajează faptul că știi la perfecție mai multe limbi străine?

– Știu aproape la perfecție mai multe limbi, sper să mă folosesc de acest lucru pe viitor, dar încă învăț, vreau să devin profesor și, în rest, vedem ce aduce viitorul.

A.B.

De anul viitor, în Europa va fi aleasă anual o capitală a democrației

Începând de anul viitor, în Uniunea Europeană va fi aleasă anual câte o capitală europeană a democrației (European Capital of Democracy). Scopul principal al inițiativei este acela de a permite orașelor europene și organizațiilor societății civile să facă schimburi de experiențe și de idei cu privire la implicarea cetățenilor în politică.

Pentru a primi titlul de Capitală Europeană a Democrației, orașul va trebui să prezinte un program privind dezvoltarea societății civile pe termen lung, și, de aseme-

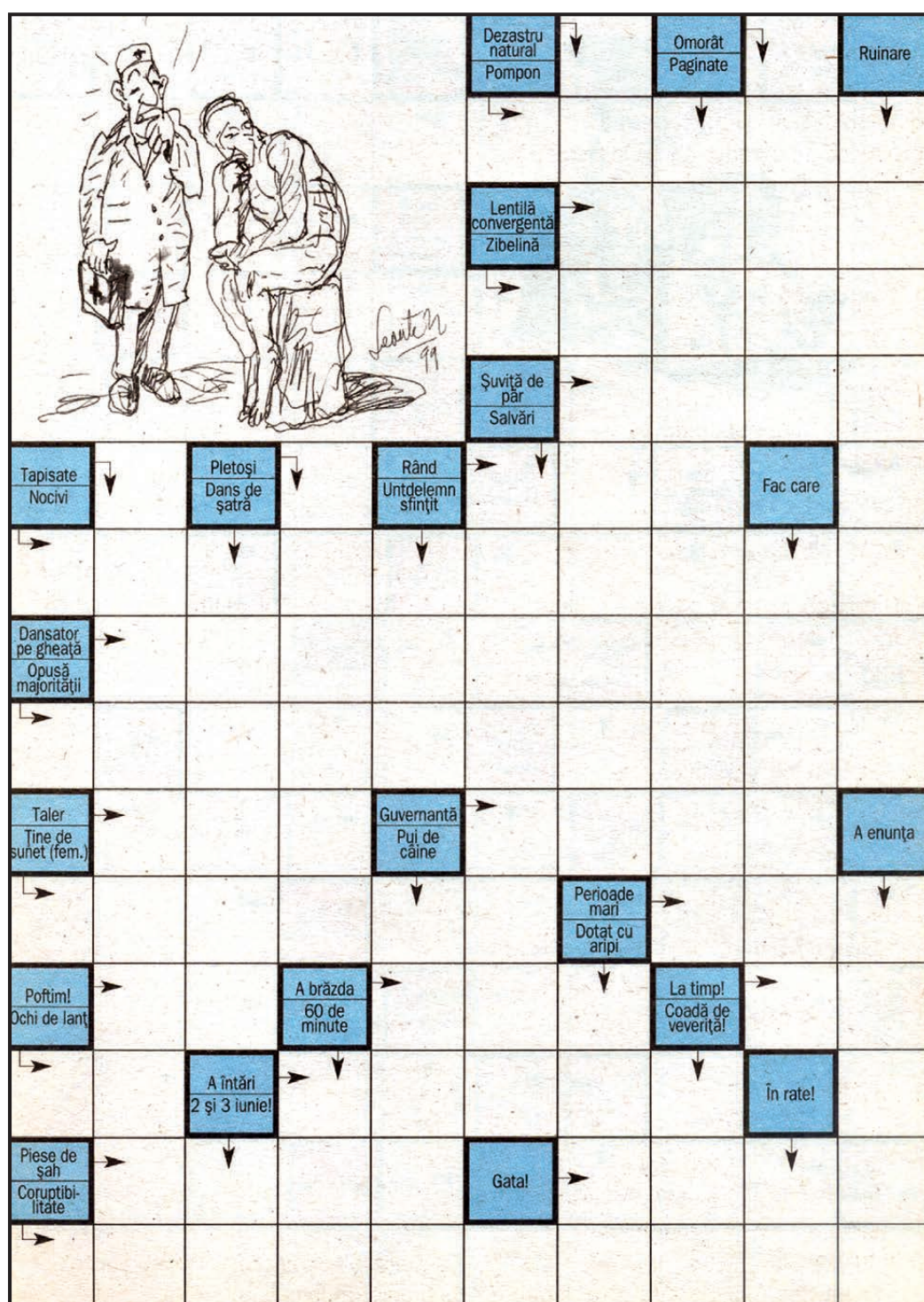
nea, să arate că locuitorii săi sunt implicați în rezolvarea problemelor importante pentru oraș. Întâi, experții vor întocmi o listă scurtă cu orașele cele mai demne pentru a deveni capitală europeană a democrației, după care cetățenii vor trebui să facă alegerea. Oficial, titlul de

Capitală Europeană a Democrației va fi acordat începând cu anul viitor, deocamdată, aceste responsabilități urmând să fie îndeplinite de Viena, unde se află sediul central al organizatorilor – Institutul pentru Inovare în Politică (Innovation in Politics Institute).

Autorii inițiativei s-au inspirat în ideea lor din practica UE de a alege o capitală culturală europeană pentru un an de zile. Acest titlu este acordat anual unor două orașe din Uniunea Europeană, care pe parcursul anului pun în practică un bogat program cultural cu sprijinul UE. Anul acesta orașul croat Rijeka și orașul irlandez Galway au devenit astfel de capitale. Din cauza pandemiei de coronavirus COVID-19, atribuțiile lor au fost prelungite până la începutul lunii mai 2021.

Integramă

ORICUM

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

Glume

Puradelu' îl întreabă pe Bulibașa ce este democrația:

– Atunci când cheltuim ajutorul social în două zile și apoi mergem și luăm ce-i al altuia, aia e democrația.

– Și ăla nu zice nimic?

– Ba da, dar aia e rasism.

Soțul, rezolvând integrale, o întreabă pe soție:

– Primul bărbat, 4 litere?...

Și, bineînțeles, că primește un răspuns neașteptat:

– Nicu...

– Ce obții dacă încrucișezi un neamț cu un irlandez?

– Un bărbat dispus oricând să execute ordinele, dar prea beat să o poată face.

Un bărbat întreabă instructorul la sala de fitness: – Vreau să impresionez o fată, care aparat să îl folosesc?

Instructorul îi răspunde:

– Folosește bancomatul!

Un rus, un american și o blondă discută.

Rusul spune:

– Noi am fost primii care am ajuns în spațiu!

Americanul:

– Noi am fost primii care am ajuns pe lună!

Blonda:

– Noi vom fi primele care vom ajunge pe Soare.

Rusul și americanul:

– Idioato, nu se poate ajunge pe Soare. Veți arde înainte de a ajunge acolo.

Blonda:

– Da' ce, crezi că suntem așa de proaste? Ne vom duce noaptea...

Reclama unui institut de cosmetice:

„Nu flirtați cu femeia atrăgătoare ce iese de pe poarta noastră! S-ar putea să fie chiar soacra dumneavoastră!”

Dezlegarea integralei din numărul anterior

MODELE: S; D; M; N; P; MATEMATICA; LIBERATOR; CUPIDON; BA; TALI; ATOS; AA; ICONARI; RATIFICA; CANA; TC; TE; E; ITA; APOS; PP; ITI; ORA; RA; ALAC; F; DEPASIT; DO; GOL; CATOD; NEDELICATA; TES; PAJ.

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Alex Ștefănescu
Eu și comunismul

Pentru prima dată în istoria lumii o ierarhie răsturnată se instituționalizează, devine un regim politic în mai multe țări de pe glob. Vai de oamenii de valoare din aceste țări! Sunt închiși, schingiuiți, omorâți. Sau obligați să facă munci înjositoare, cu mult sub competența lor.

Persoane structural cinstite, care, conduse de bun-simț, sperau ca prin muncă și printr-o participare corectă la competiție să ajungă să facă parte din elită, încep să creadă – sub influența propagandei comuniste – că pot obține totul dintr-odată, fără efort, prin deposedarea violentă de bunuri materiale și de titluri a celor superiori lor. Și trec repede la acțiune, susținând criminala „luptă de clasă”. Jefuitorii și în cele din urmă exterminatorii elitei sunt gata-gata să-și închipuie că și talentul, și inteligența, și farmecul pot fi furate, că prestigiul poate fi luat ca o pălărie de pe capul unui om de valoare și mutat pe alt cap.

Cartea a apărut recent la Editura Curtea Veche.

Curtea
veche

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

5 OCTOMBRIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

6 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.30: Legende de Banatului – serial istoric. 17.55: Încheiere

7 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

8 OCTOMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei/Anca Becan 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

9 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorășul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

10 OCTOMBRIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: Clubul suporterilor (reluare) 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

11 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: Program retrospectiv 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

VANITATE, (2) *vani-tăți*, s. f. 1. Ambiție neîntemeiată; dorință de a face impresie; orgoliu, trufie, îngâmfare, înfumurare. 2. (La pl.) deșertăciune, zădărnici. – Din fr. *vanité*, lat. *vanitas*, -atis.

UMOR

CUM ADICĂ
ÎNVĂȚĂMÂNT HIBRID?ecranul
nostru

miercuri, 7 octombrie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 7 octombrie, Duna World, ora 13.50

Vlad Basarab este un artist plastic, care își dedică toată arta păstrării memoriei poporului român. Dar ca să ajungă cât mai aproape de esența moștenirii culturale a propriului său popor s-a îndepărtat fizic de România petrecând 18 ani în Statele Unite ale Americii, dar cutreierând și întreg globul pământesc. Așa se face că Vlad Basarab, cu toate că de șapte ani trăiește din nou în România, pe plan internațional este mult mai cunoscut decât în propria sa țară. Lucrările sale impresionante de lut ars se pot vedea încă, în cadrul a două expoziții, la sediile din Seghedin și Budapesta ale Institutului Cultural Român. Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Gheorghe Cozma

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Festivitate de inaugurare la grădinița românească din Jula

În condiții de maximă siguranță pe vreme de epidemie de coronavirus, după plecarea copiilor din instituție și fiecare participant invitat purtând mască pe față, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, în calitate de administrator, a organizat inaugurarea lucrărilor de construcții noi la Grădinița Românească din Jula în după amiaza zilei de 22 septembrie.

După intonarea imnurilor Ungariei și României, și un scurt program de cântece și poezii al unui mic grup de copii de la grădiniță, președintele AȚRU, *Gheorghe Cozma*, a urat bun venit tuturor participanților la eveniment, printre care s-au aflat doar invitați oficiali, autorități, reprezentanții presei și educatoarele instituției. Acesta a amintit că grădinița din Jula, care azi are 115 copii, de mult timp se confruntă cu lipsă de spațiu și că a fost mare nevoie de a găsi soluții pentru dezvoltarea infrastructurală a acestei instituții. Investiția actuală, prin care s-a realizat o sală de sport (60 m²) și o nouă sală de grupă cu baie și alte camere anexe, a costat peste 120 milioane de forinți, sumă obținută de AȚRU prin proiecte de la Cancelaria Primului Ministru, din fondul destinat naționalităților din țară, și printr-un proiect TOP (Program Operativ de Dezvoltare Teritorială și Regională). „Ceea ce vedem aici este mai mult decât o simplă dezvoltare, este o investiție în viitorul nostru!”, a concluzionat președintele AȚRU.

Din partea Secretariatului de Stat pentru Naționalități și Culte a participat la eveniment directorul general *Tircsi Richárd*, care în aceeași

zi a inaugurat lucrări și la grădinița germană din Jula, și a subliniat: „Pedagogii de naționalitate au o mare responsabilitate, deoarece ei trebuie să transmită celor mai mici membri ai comunității limba și identitatea naționalității din care fac parte. Eu așa am constatat azi că la Jula, la fel ca în toată Ungaria, este bine să fii minoritar”, a spus Tircsi.

Parlamentarul *dr. Kovács József* a constatat că a fost o decizie bună când, în anul 2014, AȚRU a preluat grădinița românească din Jula, pentru că a demonstrat în toți acești ani că este o gazdă bună, care se îngrijește de instituția sa. A evocat și rolul important al grădiniței pentru școala românească din oraș, deoarece grădinița asigură anual aproape o clasă întreagă de copii pentru școală. Doar cuvinte de mulțumire pentru AȚRU și pentru statul maghiar, care a finanțat lucrările, au avut și *Traian Kreszta*, purtătorul de cuvânt al românilor în Parlamentul de la Budapesta cât și conducătoarea grădiniței, *Ana Ciotea*.

Panglicile românești și ungurești au fost tăiate apoi de mai multe oficialități, printre care: *Gheorghe Cozma*, președinte AȚRU, *Tircsi Richárd*, director general la Secretariatul de Stat pentru Naționalități, parlamentarii *dr. Kovács József* și *Traian Kreszta*, *Florin Vasiloni*, consulul general al României la Jula, *dr. Görgényi Ernő*, primarul orașului Jula și *Kónya István*, reprezentantul Consiliului Județean Bichiș.

Evenimentul festiv s-a încheiat cu sfințirea noilor lucrări de către *pr. arhim. Calinic* și *pr. Teodor Marc*, de la Catedrala „Sf. Nicolae” din Jula.

E.Ș.

**FOAIA
românească**

2 octombrie
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: *Eva Șimon*. Redactor, reporter: *Anca Liana Becan*. Tehnoredactor: *Ioan Nyisztor*. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: *Schneider Nyomda Kft*, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).